

Kommunfullmäktiges budget och mål 2026

med plan för 2027-2029

Fastställd av kommunfullmäktige 2025-06-18 §xx

2026 ett år av fortsatta utmaningar

De senaste åren har Askersunds kommun brottats med stora ekonomiska problem och gjort historiska underskott. Trenden ser ut att fortsätta. Kommunen måste därför, såsom kommunallagen föreskriver, vända skutan för att återställa underskotten. Det är prioriterat att få ekonomin i balans och det innebär att vi inte kan göra satsningar i någon större utsträckning under denna period.

2025 inleddes ett intensivt arbete med att få kontroll över ekonomin utifrån de förslag som vi i oppositionen presenterade och som alla partier ställde sig bakom. Vi har bara börjat den resan och det är viktigt att vi håller ut och håller i det arbetet.

Att skärskåda invanda beteenden och arbetsmetoder är alltid jobbigt, det invanda är det trygga. Men 2026 är året då politiker, chefer och anställda i Askersunds kommun fortsatt måste ompröva gamla metoder för att få ordning på ekonomin. Vi måste tänka nytt samtidigt som vi hushållar, ja till och med snålar, med de pengar vi har om vi ska slippa säga upp personal, skära i verksamheterna och försämra skola, omsorg och service.

Det är först då vi har en sund ekonomi som vi kan fortsätta välfärdsbyggandet i Askersunds kommun.

Välfärd i offentlig sektor

I våra partier tycker vi det är viktigt att ta tillbaka kontrollen över välfärden. Många samhällsproblem som vi pratar om i dag handlar om att vi har tappat kontrollen. Välfärden ska utföras i offentlig sektor, det vill säga av kommunen. Vi är starkt emot att välfärd privatiseras. Läggs kommunal service ut tappar man också kontrollen över utförandet och det blir heller ingen kontroll på pengarna. Har man sålt ut verksamheten en gång så är det svårt, nästan omöjligt att ta den tillbaka till kommunen. Följden blir dessutom uppsägningar av kommunal personal, oro bland personal och sämre arbetsmiljö. Det är viktigt att kommunen tar ansvar för välfärden och har kontroll på dess utförande och dess utgifter.

Vi behöver i stället samla oss och lägga fokus på att lösa de utmaningar vi har. Att komma till rätta med arbetsmiljö och sjukskrivningar har högsta prioritet för oss. Inte att bygga en ny organisation. Vi står för stabilitet och framtidstro. Att riva upp den kommunala organisationen är motsatsen till stabilitet.

Askersunds kommun är liten och en del av charmen men också fördelarna är att vi känner vår kommun. Personalen känner sin kommun och det skapar ett engagemang som riskerar att gå förlorat med privat och utomstående utförare.

Näringsliv och turism

Näringslivet är viktigt för Askersunds kommun. Här finns ett stort antal, både små och stora, företag som erbjuder många arbetstillfällen. Det är ett skäl till att arbetslösheten är låg i kommunen. Vi behöver därför fortsätta att ha en god dialog med företagarna och erbjuda god service. Kommunen ska, om möjligt, underlätta för företag som vill etablera sig i kommunen.

Askersund har potential att locka många besökare till kommunen med spännande kulturhistoria, fantastisk natur och möjligheter till sjöliv. Därför är det viktigt att fortsätta satsa på turismen. Besökare får härliga upplevelser och kommuninvånare kan bli företagare inom besöksnäringen.

Kultur och fritid

Möjligheten att ta del av och utöva kultur i dess olika former ska fortsatt vara en del av kommunens verksamhet. Det bidrar till kommuninvånarnas välbefinnande och lockar besökare. Likaså kan det

bidra till ökad inflyttning. Den verksamhet som byggts upp i Sjöängens kulturhus, med aktiviteter för alla, ska fortsätta att bedrivas i kommunal regi.

Kommunen ska också fortsättningsvis vara ett starkt stöd till föreningslivet som fyller en viktig funktion i ett demokratiskt samhälle. Föreningar som möjliggör en rad olika aktiviteter runt om i kommunen.

Kommunens personal - vår viktigaste tillgång

Askersunds kommun har en fantastisk personal. De plogar gatorna, de tar hand om våra barn och våra äldre, de jobbar för att ge oss Askersundare god omsorg, vård och service och de gör det på ett fantastiskt sätt. För att personalen ska kunna utföra insatser av god kvalitet krävs en god arbetsmiljö. Det vill säga rätt antal personal med rätt och tillräcklig kompetens, möjlighet till delaktighet och inflytande samt en god fysisk arbetsmiljö. En viktig faktor för bättre arbetsmiljö är att kommunen bedriver kontinuerlig utbildning av personal som saknar formell eller reell kompetens för sina arbetsuppgifter.

Brister i arbetsmiljön leder till sjukskrivningar vilket innebär stora kostnader. Inom vissa verksamheter har kommunen oacceptabelt höga sjukskrivningstal. Arbetet med arbetsmiljön har därför högsta prioritet för att minska sjukskrivningstalen.

Koll på pengarna

Kommunens förvaltningar, på alla nivåer, ska ha koll på sina pengar och hålla budget.

Kommunledningsgruppen har det operativa ansvaret för följande åtgärder.

- Alla chefer ska ha utbildning i kommunal ekonomi.
- Budgetar bryts ner och periodiseras så att chefernas ansvar tydliggörs.
- Inköp ska ses över på alla nivåer
 - o Vad köper min organisation in?
 - o Vad behöver min verksamhet köpa in?
 - o Vem har rätt att köpa in?
 - o Vem har rätt att beställa?
 - o Vilka inköpsavtal har vi?
 - o Är vi avtalstroga?
- Rutiner för inköp görs om där det krävs.
- Inköparen hjälper till att teckna inköpsavtal där detta saknas.
- Personalen involveras i de ekonomiska frågorna
 - o Medvetandegörande om vad som driver kostnader.
 - o Ekonomisk uppföljning på APT.
 - o Hur kan vi jobba smartare för att hålla nere kostnaderna?
- Avdelningens/enhetens ekonomi följs upp kontinuerligt och redovisas vid varje nämndsammanträde. Eventuella avvikelser ska analyseras och förslag på åtgärder presenteras.
- Ekonomiavdelningen stöttar organisationen på alla nivåer.
- Se över fasta kostnader, till exempel minska lokalytor, vidta kraftigare energisparåtgärder, se över hyres- och leasingavtal och entreprenader.

Kommunens bolag behöver göra samma arbete och ta kontroll över ekonomin.

Kommunens inkomster är i huvudsak skatter och statsbidrag. Kommunen ska se över sitt innehav av mark och fastigheter för att ta ställning till eventuell försäljning. Det kan ge inkomst.

Samarbeten för ökad bredd på kompetenser

Askersunds kommun är en liten kommun och vi kan inte ha expertis inom alla områden. Vissa tjänstepersoner inom kommunen blir ensamma inom yrket, de har ingen att bolla komplexa frågeställningar med. Det är ett problem idag och det gör oss också till en mindre attraktiv arbetsgivare.

Att det saknas kompetens kan bli dyrt, felaktiga upphandlingar kan generera straffavgifter, dåliga upphandlingar skapar oförutsedda merkostnader.

Vi behöver stärka och utveckla vårt samarbete med andra kommuner för att kunna bredda kompetensen. Det gör oss till en mer attraktiv arbetsgivare, det skapar förutsättningar för bättre service och det bidrar också till minskade kostnader.

Finansiella mål

De underskott som kommunen samlat ihop under 2023 - 2025 måste återställas inom en treårsperiod. Vi höjer därför effektiviseringskravet till 1,9 % för kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden och kultur- och tekniknämnden. Det är höga krav men vi kan inte lämna till kommande generationer att lösa våra problem. Vårt resultat är 2 % och det följer vår tidigare budgetplan och kommunallagens rekommendation om god ekonomisk hushållning. Det måste finnas marginaler för att kommunen ska klara att återställa underskotten. Socialnämnden får en ramförstärkning på 8,4 miljoner enligt planen i vårt tidigare budgetförslag. Nämnden fick 10,4 miljoner 2025 i ramförstärkning. Summan minskas med två miljoner årligen i takt med att nämnden kommer tillrätta med sina kostnadsnivåer.

Vi anpassar oss efter verkligheten. Därför får socialnämnden fortsatt ramförstärkning medan de nämnder som klarar att hålla budget får hålla igen. Det kan tyckas orättvist men vi har inget val. Vi får ingen hjälp från statligt håll utan vi måste lösa det själva.

På sikt vill vi avsätta pengar i Resultatreserven, RER. Tidigare fanns där drygt 12 miljoner som en buffert att använda i kärva tider. Nuvarande styre har tömt den. Vi går lite hårdare ut i våra sparförslag än styrande partier. Pengarna måste räcka till att återställa balansen samt kunna avsätta en buffert för framtiden i RER.

Askersund - en hållbar kommun

En hållbar utveckling innebär att man tillgodoser dagens behov utan att riskera kommande generationers möjlighet att tillgodose sina behov i framtiden. Det innebär att varje beslut som tas i kommunen idag ska möjliggöra en långsiktigt hållbar verksamhet. Hållbarhetsperspektivet ska vara övergripande och genomsyra allt arbete i kommunen.

En hållbar utveckling kan delas upp i social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet, alla viktiga förutsättningar för en gynnsam utveckling.

Social hållbarhet handlar om sådant som människors behov och välbefinnande samt rättvisa.

Ekonomisk hållbarhet innebär exempelvis att man hushållar med kommunens resurser och tillgångar och använder resurserna kostnadseffektivt.

Den ekologiska hållbarheten är en förutsättning för den sociala och den ekonomiska hållbarheten. Den innebär att man ska utnyttja naturens resurser på ett sätt som inte skadar jordens ekosystem och att man inte påverkar klimat och miljö samt den biologiska mångfalden på ett negativt sätt.

Vi befinner oss mitt i en global klimatkris. Nya rapporter beskriver att krisen breder ut sig mer och snabbare än man tidigare räknat med. Askersunds kommuns hållbarhetsarbete behöver intensifieras. Ofta ligger kommunen långt ner på rankinglistor över kommuners klimat- och miljöarbete. Askersunds kommun behöver bidra till minskade koldioxidutsläpp, minskad miljöpåverkan och ett effektivt

resursutnyttjande. Inte minst har kommunen ett ansvar för att tillsammans med näringsliv och civilsamhälle förebygga konsekvenserna av den rådande klimatkrisen så att kommuninvånarna skyddas mot exempelvis torka med vatten- och livsmedelsbrist eller skyfall och översvämningar.

Framtidsspaning

En global klimatkris och ett mycket ansträngt ekonomiskt läge är inte de enda utmaningarna vi har att ta tag i. Den demografiska utvecklingen och kompetensförsörjningen är också viktiga faktorer att beakta. Andelen äldre växer medan andelen i arbetsför ålder som ska ta hand om våra unga och äldre sjunker.

Vi fortsätter att följa utvecklingen för att de äldre ska få så god omsorg som möjligt på ålderns höst. När behovet av fler platser på särskilt boende för äldre uppstår behöver vi vara beredda med flexibla lösningar.

Budgeten i detta läge är mycket osäker. Bland annat kan befolkningssiffrorna ändras och därmed kommunens inkomster. Siffrorna i denna budget kanske inte håller utan spricker under innevarande år. Därför öppnar vi redan nu för att vi kan tvingas ompröva de ekonomiska underlagen redan till hösten och göra en ändringsbudget.

I nuläget kan vi inte göra satsningar. Vi håller i dem som vi redan beslutat om som till exempel den fleråriga satsningen på speciallärare, vårdsvenska och arbetskor till personal inom äldreomsorgen måste verkställas. När ekonomin blir bättre vill vi utveckla kommunen på många sätt. Några vill vi nämna redan nu. Vi vill satsa på personalen och deras hälsa. Det kan innebära satsningar så som arbetstidsförkortning och dubblat friskvårdsbidrag. Vidare behöver satsningar göras på stöd till näringslivet genom att återbesätta tjänsten som turiststrateg och satsa på förebyggande arbete riktat mot ungdomar. Vi behöver återbesätta tjänsten som ungdomscoach och fortsätta leta efter en lokal för fritidsverksamhet.

Läshänvisning

På sidorna 7-35 beskrivs målstrukturen med tillhörande mål. Vårt budgetförslag finns från sidan 37 och framåt.

Socialdemokraterna, Centerpartiet, Vänsterpartiet och Miljöpartiet

Innehållsförteckning

Innehåll

EN GEMENSAM RIKTNING – MED STYRMODELLEN SOM KARTA OCH KOMPASS.....	7
STYRMODELLEN – STEG FÖR STEG MOT EN STARKARE KOMMUN	8
STYRMODELLENS DELAR	9
ORDNING OCH REDA I STYRDOKUMENTEN	11
KOMMUNFULLMÄKTIGES MÅLOMRÅDEN – MÅL I TVÅ KATEGORIER	12
MÅLOMRÅDEN FÖR VÄLFÄRD, FÖRETAGSKLIMAT OCH ATTRAKTION.....	12
FINANSIELLA OCH ORGANISATORISKA MÅLOMRÅDEN	12
MÅL FÖR VÄLFÄRD, FÖRETAGSKLIMAT OCH ATTRAKTION	15
MÅLOMRÅDE 1: EN AV SVERIGES BÄSTA VÄLFÄRDSKOMMUNER	17
MÅLOMRÅDE 2: EN AV SVERIGES MEST FÖRETAGSVÄNLIGA KOMMUNER.....	20
MÅLOMRÅDE 3: EN AV SVERIGES MEST ATTRAKTIVA KOMMUNER	23
FINANSIELLA- OCH ORGANISATORISKA MÅL.....	25
MÅLOMRÅDE: FINANSIELLA MÅL.....	27
MÅLOMRÅDE: ORGANISATORISKA MÅL	31
BUDGET	36
BUDGETREGLER.....	36
BUDGET OCH RESURSFÖRDELNING	37
NÄMNDERNAS RAMAR	40
NÄMNDERNAS UPPDRAG.....	44
INVESTERINGSBUDGET	45
INVESTERINGAR SKATTEKOLLEKTIVET	45
INVESTERINGAR VA-KOLLEKTIVET (KOT)	47
SAMMANSTÄLLNING SAMTLIGA INVESTERINGAR	47
RESULTATBUDGET	48
BUDGETERAD BALANSRÄKNING.....	49
KASSAFLÖDESANALYS	50

En gemensam riktning

- med styrmodellen som karta och kompass

Under 2025 tog Askersunds kommun ett viktigt steg i utvecklingen av vår gemensamma styrning genom att besluta om en ny riktlinje för kommunens styrmodell. Denna modell är inte bara ett verktyg för planering och uppföljning – den är en grundläggande struktur för hur vi omsätter demokratiskt fattade beslut till praktisk verklighet, i varje möte med invånare, företag och besökare.

Styrmodellen är utformad för att ge tydlighet, sammanhang och riktning i allt vi gör. Den bygger på tillit, delaktighet och ansvar – oavsett om vi är förtroendevalda eller tjänstepersoner. Genom modellen skapas ordning och reda i styrkedjan, från vision till genomförande, där varje del – mål, planer, indikatorer och uppföljning – samspelar för att ge effekt.

I centrum för modellen står kommunfullmäktiges målområden och strategiska mål. Dessa utgör vår gemensamma färdväg mot den framtid vi vill skapa tillsammans. Målområdena lyfter fram vad som är viktigast för Askersunds kommuns utveckling, både som organisation och som samhällsaktör. De strategiska målen konkretiserar dessa prioriteringar och uttrycker den förändring och förflyttning vi vill se över tid. Tillsammans utgör de ett löfte till våra medborgare – om kvalitet, hållbarhet och framtidstro.

Genom styrmodellens struktur säkerställer vi att varje del av organisationen – från kommunfullmäktige till varje arbetsplats – vet vad som ska göras, varför det är viktigt och hur vi vet att vi är på rätt väg. Uppdragsplaner och verksamhetsplaner bygger broar mellan politisk vilja och professionellt genomförande. Indikatorer, intern styrning och kontroll och årsredovisning ger oss möjlighet att följa upp, lära och förbättra.

Det handlar inte bara om att styra – det handlar om att styra rätt. Vår styrmodell stödjer beslut på rätt nivå, främjar dialog mellan politik och förvaltning, och ger utrymme för engagemang och innovation i vardagen. Den gör det möjligt att se helheten utan att tappa bort detaljerna.

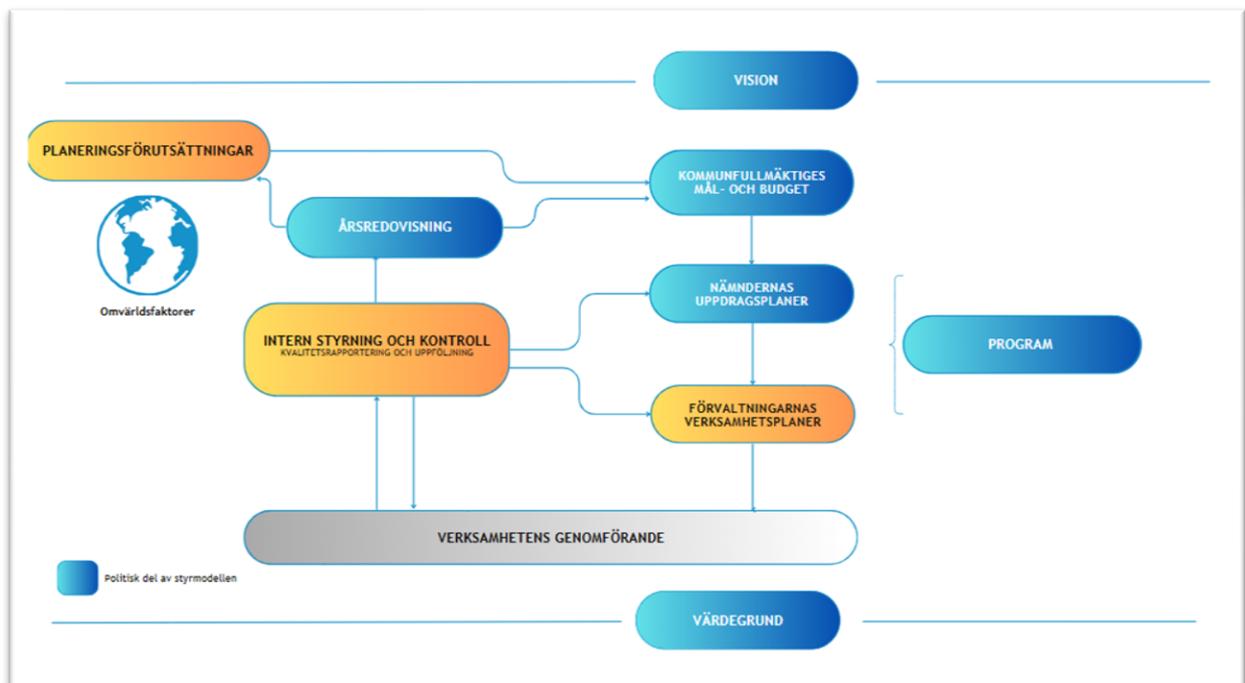
Med denna styrmodell som grund går vi nu vidare med mål och budget 2026 och plan 2027–2029. Det är här våra gemensamma prioriteringar blir synliga och verkningsfulla. Genom tydliga målområden och strategiska mål skapar vi långsiktighet, kraftsamling och riktning – för en kommun som tar ansvar, bygger tillit och gör skillnad. Varje dag.

Styrmodellen

- steg för steg mot en starkare kommun

Styrmodellens syfte och utveckling

Styrmodellen visualiserar kommunens övergripande kvalitetsledningssystem och finns till för att skapa en gemensam struktur för styrning, planering, genomförande och uppföljning inom hela den kommunala organisationen. Den är ett stöd för såväl politiska beslutsfattare som tjänstepersoner och utgör samtidigt en grund för ökad transparens gentemot invånare och externa intressenter.

För förtroendevalda ger modellen en tydlig struktur för hur politiska mål och beslut omsätts i praktisk handling inom verksamheterna. Den skapar förutsättningar för uppföljning av resultat och måluppfyllelse och bidrar till att underlätta prioriteringar och ansvarsfördelning i det politiska arbetet.

För tjänstemannaorganisationen tydliggör modellen mål, uppdrag och ansvar på alla nivåer. Den bidrar till ett gemensamt arbetssätt och stärker samverkan mellan olika delar av organisationen. Modellen fungerar även som ett verktyg för planering, genomförande och systematiskt förbättringsarbete.

För kommunens invånare och andra externa aktörer bidrar styrmodellen till ökad insyn i vad kommunen vill uppnå och hur arbetet genomförs. Den gör det möjligt att följa resultat och utveckling över tid och är en viktig komponent i att skapa förtroende genom tydlig ansvarsfördelning och systematik i arbetet.

Då styrmodellen är ny är flera delar ännu inte fullt utvecklade. Exempelvis saknas i dagsläget en aktuell vision för kommunen – ett arbete som planeras att inledas under 2026. Även konkretiserade rutiner för hur styrmodellen ska tillämpas och samspela i praktiken kommer att utarbetas och implementeras successivt. Arbetet med att utveckla och förankra styrmodellen bedrivs stegvis och i nära dialog mellan förtroendevalda och tjänstepersoner.

Värdegrund

Styrmodellen vilar på Askersunds kommuns gemensamma värdegrund, som definierar det förhållningssätt som ska genomsyra hela verksamheten. Värdegrunden omfattar såväl förtroendevalda som medarbetare och utgör en ledstjärna i all kommunal verksamhet.

Rollfördelning mellan politik och förvaltning

Rollfördelningen mellan politik och förvaltning är en grundläggande komponent i vårt kvalitetsledningssystem. Vissa delar av styrmodellen, såsom vision, intern styrning och kontroll, mål, budget och uppdragsplaner, är politiska till sin karaktär och utgör grunden för den politiska styrningen.

Övriga delar – såsom verksamhetsplaner och planeringsförutsättningar – ligger inom ramen för tjänstemannaansvaret och beskriver hur förvaltningen ska verkställa den politiska viljeinriktningen. Gränsdragningen är dynamisk och påverkas av sakfråga och tidpunkt. En tillitsfull dialog och ömsesidig respekt mellan politik och förvaltning är avgörande för en utvecklingsorienterad organisation.

Principen om beslut på lägsta möjliga nivå

Styrmodellen vilar på principen att beslut ska fattas på lägsta möjliga ändamålsenliga nivå.

- Riktlinjer utan politiska ställningstaganden beslutas av tjänstemannaorganisationen.
- Frågor inom en nämnds ansvarsområde beslutas av respektive nämnd.
- Övergripande frågor hanteras av kommunstyrelsen i dess samordnande roll.
- Förvaltningschefer beslutar inom sin förvaltning, medan kommundirektören ansvarar för beslut som rör flera förvaltningar.
- Kommunfullmäktige ansvarar för principiella frågor av större betydelse, såsom vision, mål och budget och årsredovisning.

Uppföljning av politiska beslut

Alla politiska beslut ska genomföras och återrapporteras. Återrapportering sker huvudsakligen genom ordinarie rapporteringsstruktur, samt via delegationsordningar och beslut. Denna process säkerställer transparens och ansvarstagande i det kommunala arbetet.

Styrmodellens delar

Styrmodellen består av flera samverkande delar, vilka var och en spelar en avgörande roll i det övergripande kvalitetsledningssystemet.

Vision för Askersunds kommun

Visionen utgör en ledstjärna för hela kommunen och ska vara levande i medvetandet hos invånare, förtroendevalda och medarbetare. Visionen, sträcker sig över flera decennier, beslutas av kommunfullmäktige och utgör det översta skiktet i kommunens målhierarki. Den långsiktiga riktningen konkretiserar kommunens framtidsambition.

Mål och budget samt lagstadgade planer

Kommunfullmäktige fastställer målområden och strategiska mål, i samband med budgeten i början av en mandatperiod. Vissa planer är lagstadgade och utarbetas av berörd nämnd. Dessa kan beslutas av fullmäktige om lagen kräver det, i annat fall av ansvarig nämnd. För att uppnå samordnad styrning integreras dessa planer med kommunens övergripande mål.

Målstruktur: uppbyggnad och definitioner

- Målområden: Bredare fokusområden som är centrala för att nå kommunens mål. De ska vara kommunikativa, inspirerande och klargöra vad som ska uppnås både externt och internt.
- Strategiska mål: Långsiktiga mål som beskriver önskade effekter inom målområdena. Dessa stödjer visionen och skapar en helhetssyn för kommunens utveckling.
- Målprecisering: En beskrivning av hur ett strategiskt mål ska mätas och preciseras för att säkerställa tydlig uppföljning och utvärdering.
- Indikatorer: Kvantitativa mått för att följa upp målens måluppfyllelse. Indikatorerna möjliggör insyn, kunskapsspridning och utvecklingsdialog.
- Källa: Den information eller data som används som underlag för att formulera och utvärdera mål. I sammanhanget av strategisk planering är källan ofta baserad på konkreta, objektiva och jämförbara uppgifter, exempelvis statistik eller undersökningar, som kan användas för att jämföra prestationer över tid.

Uppdragsplaner

Uppdragsplaner uttrycker den politiska ambitionen för respektive nämnds verksamhetsområde. De utarbetas årligen utifrån kommunfullmäktiges beslutade målområden, strategiska mål samt tillgängliga resurser. Uppdragsplanerna inkluderar uppdrag som ska vara möjliga att följa upp. De beslutas av ansvarig nämnd och utgör ett väsentligt styrdokument.

Uppföljning via indikatorer

Uppdragsplanerna kompletteras med indikatorer som möjliggör kvantifiering av framsteg mot målområden och strategiska mål. Delar av indikatoruppföljningen återrapporteras till kommunfullmäktige och diskuteras även på arbetsplatsträffar.

Verksamhetsplaner

Verksamhetsplanerna utarbetas av tjänstemannaorganisationen och beskriver konkret hur uppdragen i uppdragsplanen ska genomföras inom budgetens ramar. De beslutas av respektive förvaltningschef och informeras till ansvarig nämnd. På detta sätt säkerställs att alla nivåer inom organisationen har kännedom om mål och åtgärder.

Program

Program är strategiska dokument som beskriver kommunens långsiktiga ambitioner inom särskilda områden. De innehåller inga egna mål eller indikatorer utan fungerar som vägledande ramverk för verksamhet och beslut. Programmen fastställs av kommunfullmäktige, aktualitetsprövas minst en gång per mandatperiod och ska vara högst fyra A4-sidor långa.

Intern styrning och kontroll

Intern styrning och kontroll syftar till att säkerställa effektivitet, rättssäkerhet och ekonomiskt ansvarstagande i kommunens verksamhet. Genom tydliga processer, definierade roller och strukturerat ansvar minimeras risker och efterlevnad av regelverk säkerställs. Regelbunden uppföljning, riskhantering och revision – både intern och extern – är avgörande för en hållbar styrning och utveckling.

Årsredovisning

Varje nämnd lämnar bokslut och förvaltningsberättelse enligt kommunstyrelsens anvisningar. Dessa utgör underlag för kommunens årsredovisning. Kommunstyrelsen ansvarar för utvärderingen av måluppfyllelse och gör detta enligt beslutade kriterier och tjänstemannabedömningar.

Planeringsförutsättningar

Planeringsförutsättningarna bygger på omvärldsanalyser och utvärderingar, och tas fram i ett fem till tioårigt perspektiv. Förvaltningsspecifika förutsättningar lämnas till kommunledningsförvaltningen som sammanställer dessa till kommunens generella planeringsförutsättningar. Dessa används som underlag i budget- och uppdragsplanering.

Ordning och reda i styrdokument

Tydlighet är en grundläggande princip i styrmodellen. Varje dokument ska tydligt ange beslutande instans, beslutsdatum, giltighetsperiod och eventuellt ersatt dokument. Det ska också framgå om dokumentet gäller hela kommunen eller delar därav. Dokument inom styrmodellen publiceras i kommunens författningssamling på extern webbplats och/eller intranät.

Kommunfullmäktiges målområden

- mål i två kategorier

Målområden för välfärd, företagsklimat och attraktion

Dessa mål riktar sig till våra invånare, besökare och företag. Målområdena utgör grunden för vår strategiska planering och fungerar som vägvisare för kritiska områden som är avgörande för att uppnå vår vision. Inom varje målområde formulerar vi strategiska mål som beskriver den önskade effekten av våra insatser och bidrar till att skapa en tydlig koppling mellan våra ambitioner och konkreta resultat.

	Målområden	Strategiska mål
Finansiella och organisatoriska mål	En av Sveriges bästa välfärdskommuner	Askersunds kommun ska 2030 tillhöra de 25 % av landets kommuner där invånarna har störst förtroende för vår samlade skolverksamhet.
		Askersunds kommun ska 2030 vara bland de 25 % av landets kommuner där invånarna har störst förtroende för vår samlade vård- och omsorgsverksamhet.
		Askersunds kommun år 2030 ska tillhöra de 25 % av landets kommuner har störst förtroende för vårt samlade underhåll av vår offentliga miljö.
	En av Sveriges mest företagsvänliga kommuner	Askersunds kommun ska år 2030 vara bland de 25 % av landets kommuner som det lokala näringslivet värderar högst när det gäller företagsklimat.
		Askersunds kommun ska år 2030 vara bland de 25 % av landets kommuner där lokala näringslivet har störst förtroende för vår myndighetsutövning gentemot företag.
	En av Sveriges mest attraktiva kommuner	Askersunds kommun ska år 2030 vara bland de 25 % av landets kommuner där invånarna har störst uppskattning av vår boendemiljö och kommunens skötsel av våra verksamheter.
		Askersunds kommun ska år 2030 tillhöra de 25 % av landets kommuner där invånarna upplever störst möjligheter att ta del av ett varierat kultur-, idrotts- och friluftsliv.

Finansiella och organisatoriska målområden

Dessa mål är av intern karaktär och syftar till att säkerställa en hållbar ekonomi och en god arbetsmiljö. De finansiella målen inkluderar resultat, budgetdisciplin, kostnadseffektivitet och god ekonomisk hushållning. De organisatoriska målen fokuserar på att skapa en attraktiv arbetsplats, vilket inkluderar medarbetarnas trivsel, kompetensutveckling och rekrytering av nyckelkompetenser.

Nedan syns hur de finansiella och organisatoriska målen ligger som förutsättningar och för arbetet med målområden för välfärd, företagsklimat och attraktion.

Målområden

Strategiska mål

Finansiella mål	Askersunds kommun ska ha en resultatnivå som motsvarar god ekonomisk hushållning.
	Askersunds kommun ska ha en självfinansieringsgrad av investeringar som motsvarar god ekonomisk hushållning.
Organisatoriska mål	Askersunds kommun ska år 2030 vara bland de 25 % av landets kommuner som medarbetarna värderar högst avseende hållbart medarbetarengagemang (HME)
	Askersunds kommun ska år 2030 vara bland de 25 % av landets kommuner där invånarna har störst förtroende för kommunens verksamhet.
	Askersunds kommun ska år 2030 tillhöra de 25 % av landets kommuner där invånarna upplever det mest positiva bemötandet från tjänstepersoner och politiker.

Mål för välfärd, företagsklimat och attraktion

Inom vår målstruktur spelar målområden och strategiska mål en central roll för att styra kommunens utveckling och insatser. Dessa mål riktar sig främst mot våra invånare, besökare och företag och syftar till att konkretisera våra visioner i praktiska och mätbara termer.

Målområden

Målområdena utgör de breda kategorier som definierar de fokusområden vi anser vara avgörande för att nå vår vision. Dessa områden fungerar som riktlinjer för vår strategiska planering och hjälper oss att identifiera vad som är viktigt för kommunen som helhet. Genom att formulera dessa målområden säkerställer vi att alla verksamheter inom kommunen har en gemensam riktning och att våra insatser samordnas effektivt. Målområdena ska inspirera både internt och externt, vilket bidrar till ökad delaktighet och engagemang bland invånare, företag och andra intressenter.

Strategiska Mål

Inom varje målområde definieras ett antal strategiska mål som konkretiserar de långsiktiga ambitionerna för kommunen. Dessa mål syftar till att beskriva den övergripande effekt och förändring vi önskar åstadkomma genom våra insatser. Strategiska mål är inte bara avgränsade till specifika aktiviteter utan fokuserar på de resultat vi vill uppnå och den påverkan dessa resultat har på vårt samhälle.

För varje strategiskt mål finns en **källa** knuten, vilket innebär att målen baseras på konkreta och etablerade data som möjliggör jämförbarhet med andra kommuner.

Dessutom definieras en **målprecisering**, som beskriver en precisering av *hur* målet ska mätas.

Ett viktigt inslag i vår målstruktur är också **indikatorerna**, som är specifika mått som används för att kvantifiera och övervaka framstegen. Dessa mått kommer att beslutas i respektive nämnd och delar av dessa redovisas i Kommunfullmäktige, vilket säkerställer transparens och kunskapsöverföring. Genom regelbundna rapporter kan vi både identifiera framgångar och områden som behöver förbättras och som kan kräva insatser.

Dessa mål är utformade för att skapa tydlighet och för att undvika målkonflikter. De förenar olika nämnduppdrag och säkerställer att alla verksamheter arbetar mot samma målområden. Genom att formulera strategiska mål som är både ambitiösa och realistiska kan vi mobilisera resurser och insatser på ett sätt som gör skillnad för våra invånare och företag.

Tillsammans utgör målområdena och de strategiska målen en integrerad del av kommunens kvalitetsledningssystem – vår styrmodell som beslutats under 2025. Genom att tydligt definiera vad vi vill åstadkomma kan vi bättre prioritera våra insatser och säkerställa att vi fokuserar på de områden som har störst betydelse för kommunens utveckling och välmående.

Målområde 1: En av Sveriges bästa välfärdskommuner

Askersunds kommun har satt ett ambitiöst mål – att bli en av Sveriges bästa välfärdskommuner. Detta innebär att kommunen ska leverera högkvalitativa tjänster till våra invånare och samtidigt använda resurserna på ett ansvarsfullt sätt. Målet grundar sig i en ambition om att invånarna ska känna sig nöjda och trygga med kommunens insatser inom centrala välfärdsområden som skola, vård och omsorg samt underhåll av den offentliga miljön. För att nå detta mål har vi valt att fokusera på invånarnas upplevelser och nöjdhet, som kommer att vara avgörande för att mäta framgången.

Effektivitet i välfärden innebär här inte bara att leverera bra tjänster, utan också att göra det på ett sätt som är ekonomiskt hållbart och attraktivt för kommunens medarbetare. Kommunen ser ett direkt samband mellan nöjda invånare och en välfungerande organisation som kan anpassa sig till förändrade behov och förutsättningar. Detta kräver en kombination av stark ledning, engagemang från personalen och en nära dialog med invånarna för att kontinuerligt följa upp hur deras behov och förväntningar utvecklas. Samtidigt som kommunen fokuserar på att leverera välfärd av hög kvalitet, har vi också en tydlig ambition att upprätthålla och förbättra den offentliga miljön. Skötseln av kommunens vägar, parker, och offentliga platser är en central del av arbetet för att skapa en attraktiv och hållbar livsmiljö för alla.

Strategiska mål

Strategiskt mål 1	Askersunds kommun ska 2030 tillhöra de 25 % av landets kommuner där invånarna har störst uppskattning för vår samlade skolverksamhet.
Källa	SCB:s medborgarundersökning
Målprecisering	Ett medelvärde beräknas jämföras med samtliga kommuner på följande frågor: Hur tycker du följande fungerar i din kommun? • Förskola• Grundskola• Gymnasieskola Svarsalternativen är ”mycket dåligt, ganska dåligt, ganska bra, mycket bra”

Strategiskt mål 2	Askersunds kommun ska 2030 vara bland de 25 % av landets kommuner där invånarna värderar vår samlade vård- och omsorgsverksamhet högst.
Källa	SCB:s medborgarundersökning
Målprecisering	Ett medelvärde beräknas jämföras med samtliga kommuner på följande frågor: Hur tycker du följande fungerar i din kommun? • Äldreomsorgen

	• Kommunens verksamhet för personer med funktionsnedsättning • Socialtjänstens stöd och hjälp till utsatta Svarsalternativen är ”mycket dåligt, ganska dåligt, ganska bra, mycket bra”

Strategiskt mål 3	Askersunds kommun ska år 2030 tillhöra de 25 % av landets kommuner med högst invånartillfredsställelse inom vårt samlade underhåll av vår offentliga miljö.
Källa	SCB:s medborgarundersökning
Målprecisering	Ett medelvärde beräknas jämföras med samtliga kommuner på följande frågor: Hur tycker du följande fungerar i din kommun? • Skötsel av gator och vägar • Snöröjning av gator och vägar • Skötsel av gång- och cykelvägar • Snöröjning av gång- och cykelvägar • Skötsel av kommunens idrotts- och motionsanläggningar, inkl. badhus, ishallar etc. • Skötsel av allmänna platser, t.ex. parker, torg, lekplatser • Skötsel av naturområden i kommunen • Skötsel av badplatser i kommunen • Åtgärder mot skadegörelse eller annan förstörelse som uppkommer, t.ex. klotter, övergivna fordon. • Skötsel av byggnader där kommunen har verksamhet, t.ex. skolor, äldreboende. Svarsalternativen är ”mycket dåligt, ganska dåligt, ganska bra, mycket bra”

Indikatorer

Indikatorer/källa/mått
Indikatorer kommer att presenteras under 2025

Målområde 2: En av Sveriges mest företagsvänliga kommuner

Askersunds kommun har som målsättning att bli en av Sveriges ledande kommuner när det gäller att skapa ett starkt och framgångsrikt näringsliv. Med ett tydligt fokus på att främja företagande och skapa ett positivt företagsklimat, siktar kommunen på att bygga upp ett nära samarbete med lokala företag och vara en attraktiv plats för entreprenörer. Detta uppnås genom att förbättra relationen och dialogen mellan kommunen och näringslivet.

Att vara en företagsvänlig kommun innebär inte bara att erbjuda goda förutsättningar för företag att etablera sig och växa, utan också att upprätthålla en hög standard när det gäller kommunens service till näringslivet. Kommunens myndighetsutövning – tillståndshantering, tillsyn och rådgivning – spelar en central roll i att skapa ett smidigt och rättssäkert företagsklimat där tydliga spelregler råder. Genom att säkerställa en effektiv och transparent process strävar kommunen efter att skapa förtroende hos det lokala näringslivet, vilket i sin tur bidrar till ett gynnsamt företagsklimat. Askersunds ambition är att kontinuerligt följa upp företagens upplevelser av kommunens myndighetsutövning och vidta åtgärder där förbättringar kan göras.

Vidare handlar kommunens ambition om att stärka företagsklimatet som helhet, där både stora och små företag känner sig hörda, stöttade och uppmuntrade till tillväxt. Genom en kombination av aktiv dialog med näringslivet och målmedvetet arbete för att förbättra infrastrukturen och tillgången till tjänster, siktar Askersund på att vara en attraktiv plats för företagande. Kommunen kommer att noggrant följa utvecklingen av viktiga faktorer såsom antalet nya företag, arbetsställen och andra mått som visar hur väl företagsklimatet fungerar. Genom ett starkt fokus på att förbättra förutsättningarna för näringslivet skapar Askersunds kommun en grund för långsiktig tillväxt och välstånd, vilket gör oss till en av Sveriges mest företagsvänliga kommuner.

Strategiska mål

Strategiskt mål 4	Askersunds kommun ska år 2030 vara bland de 25 % av landets kommuner som lokala näringslivet värderar högst när det gäller företagsklimat.
Källa	Svenskt näringslivs årliga enkätundersökning om företagsklimat
Målprecisering	Kommunens resultat i ”sammanfattande omdöme” jämförs med samtliga kommuner i undersökningen

Strategiskt mål 5	Askersunds kommun ska år 2030 vara bland de 25 % av landets kommuner där lokala näringslivet har högst förtroende för vår myndighetsutövning gentemot företag.
Källa	SKR:s mätning ”Insikt”
Målprecisering	Kommunens resultat mäts i fyra myndighetsområden och det sammanlagda värdet jämförs med samtliga kommuner deltagande kommuner. Myndighetsområden och index Fyra myndighetsområden är obligatoriska att mäta och ingår i den totala jämförelsen. Utöver dessa mäter vi även markupplåtelse. • Bygglov (NKI) • Miljö- och hälsoskydd (NKI) • Livsmedelskontroll (NKI) • Serveringstillstånd (NKI) • Markupplåtelse (NKI)

Indikatorer

Indikatorer/källa/mått
• Arbetsställen, SCB, antal • Arbetslöshet, Arbetsförmedlingen, procent

Målområde 3: En av Sveriges mest attraktiva kommuner

Askersunds kommun strävar efter att bli en av Sveriges mest attraktiva kommuner, där människor inte bara trivs och stannar kvar utan också aktivt väljer att flytta till. Målet är att skapa en kommun där livskvaliteten är hög, där det finns en stark gemenskap och där invånarna upplever att kommunen sköter vår verksamhet på ett bra sätt.

Attraktiviteten i en kommun mäts inte enbart i fysiska faktorer som vacker natur eller god infrastruktur, utan också i invånarnas upplevelser omkring sin vardag. Det handlar om hur väl vi lyckas skapa en plats där människor vill leva, arbeta och utvecklas. Askersund fokuserar därför på att förbättra boendemiljön, utveckla kultur- och fritidsmöjligheter och tillgängliggöra detta för alla åldrar med särskilt fokus på människors mötesplatser, fysisk aktivitet och kulturell utveckling. Kommunen säkerställer även en hög kvalitet i den kommunala servicen.

Kommunen arbetar aktivt med att identifiera vad som skapar trivsel och livskvalitet för olika grupper av invånare, från barnfamiljer till äldre. Genom att vara lyhörd för invånarnas synpunkter och politiska prioriteringar kan Askersund anpassa sina insatser och projekt för att skapa ett tryggt och inkluderande samhälle. Strategiska satsningar på exempelvis bostadsutveckling och tillgång till god kommunal service, kulturutbud, trygghet kommer att spela en central roll i att locka både nya invånare och företag till kommunen. Uppföljning av befolkningsutvecklingen och andra nyckelmått blir viktiga verktyg för att säkerställa att kommunen fortsätter att utvecklas som en attraktiv plats att bo, leva och verka i.

Genom att kombinera en engagerad politisk ledning med starka samhällsinsatser vill Askersunds kommun inte bara behålla sina invånare, utan också locka nya att slå sig ner i vår attraktiva kommun. Målet är att skapa en långsiktig attraktivitet som gör Askersund till ett självklart val för de som söker livskvalitet och en levande samhällsgemenskap.

Strategiska mål

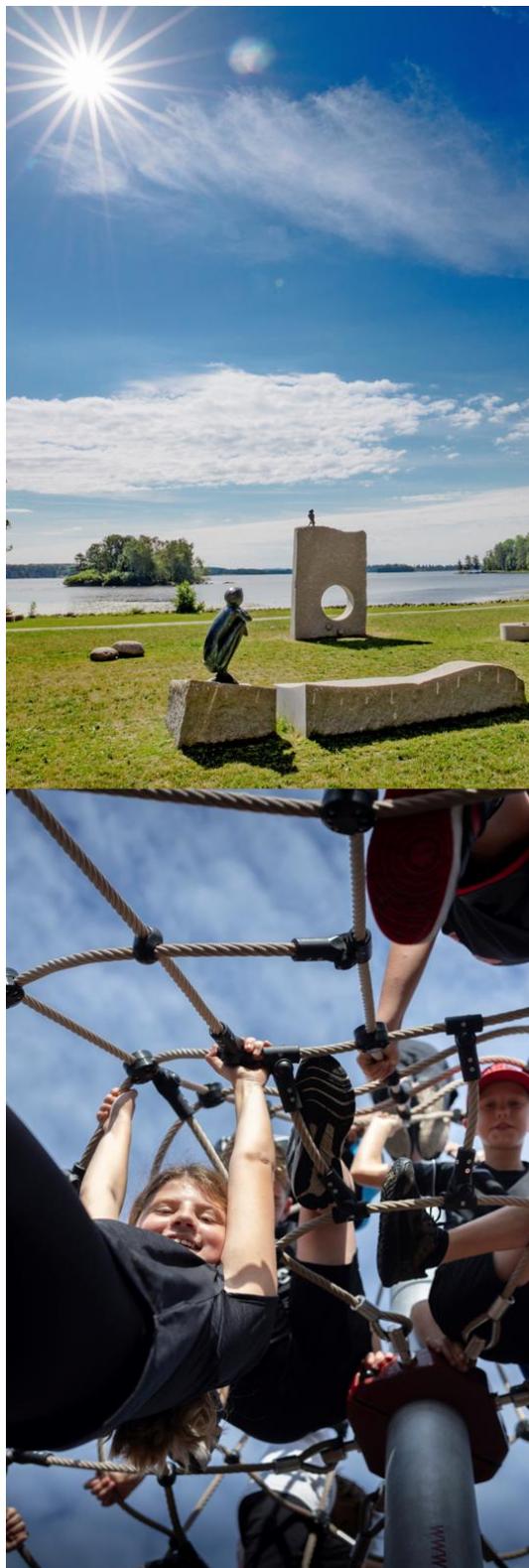
Strategiskt mål 6	Askersunds kommun ska år 2030 vara bland de 25 % av landets kommuner där invånarna har störst uppskattning för vår boendemiljö och kommunens skötsel av våra verksamheter.
Källa	SCB:s medborgarundersökning
Målprecisering	Ett medelvärde beräknas jämföras med samtliga kommuner på följande frågor: • Vad tycker du om din kommun som en plats att bo och leva på?• Hur tycker du att din kommun sköter sina olika verksamheter?• Kan du rekommendera andra som inte bor här i kommunen att flytta hit? Svarsalternativen är ”mycket dåligt, ganska dåligt, ganska bra, mycket bra”

Strategiskt mål 7	Askersunds kommun ska år 2030 tillhöra de 25 % av landets kommuner där invånarna känner sig tryggast och har störst möjligheter att ta del av ett varierat kultur-, idrotts- och friluftsliv.
Källa	SCB:s medborgarundersökning
Målprecisering	Ett medelvärde beräknas jämförs med samtliga kommuner på följande frågor: Trygghet • Hur trygg känner du dig utomhus i området där du bor... När det är mörkt resp. ljus ute Kultur- och fritidsliv Vad tycker du om: • ... utbudet av ställen för unga att träffas på i kommunen? (<i>t.ex. fritidsgårdar, ungdomsklubbar</i>) • utbudet av ställen för äldre att träffas på i kommunen? (<i>t.ex. träffpunkter</i>) • ... det lokala kultur- och nöjeslivet i kommunen? (<i>t.ex. konstutställning, teater, konserter etc.</i>) • ... kommunens arbete för att främja det lokala kulturlivet? Idrott, motion och friluftsliv Vad tycker du om: • ... utbudet av allmänna träningsplatser utomhus i kommunen? (<i>t.ex. utegym</i>) • ... utbudet av friluftsområden i kommunen? Svarsalternativen är ”mycket dåligt, ganska dåligt, ganska bra, mycket bra”

Indikatorer

Indikatorer/källa/mått
• Befolkning, SCB, antal • Folkökning, SCB, antal • Födelseöverskott, SCB, antal • Flyttningsöverskott, SCB, antal • Bor och arbetar i kommunen, andel, SCB, procent • Utpendlare, SCB, årligen, antal • Inpendlare, SCB, antal

Finansiella- och organisatoriska mål

Inom vår målstruktur är de finansiella och organisatoriska målen centrala komponenter som fungerar som grundpelare för vår verksamhet. Dessa mål är av intern karaktär och syftar till att skapa finansiell stabilitet, effektivitet och en hållbar arbetsmiljö för kommunen.

Finansiella Mål

De finansiella målen handlar om att säkerställa kommunens ekonomiska hälsa och långsiktiga stabilitet. Detta innebär att vi strävar efter att optimera våra resurser, vilket inkluderar både intäkter och kostnader. En god ekonomisk hushållning är avgörande för att kunna tillhandahålla de tjänster som våra invånare och företag förväntar sig. Finansiella mål fungerar också som en vägledning för hur vi planerar framtida investeringar och hanterar eventuella ekonomiska utmaningar. Genom att ha tydliga finansiella ramar kan vi säkerställa att vi är beredda att möta både förutsägbara och oförutsägbara händelser.

Organisatoriska Mål

Dessa mål syftar till att skapa en arbetsmiljö som är både stimulerande och effektiv. De handlar om hur vi organiserar våra resurser, för att uppnå bästa möjliga resultat. Det är viktigt att bygga en kultur som främjar samarbete och innovation, där medarbetarna känner sig delaktiga och motiverade. En central aspekt av de organisatoriska målen är att säkerställa klara roller och ansvar för alla i organisationen, vilket bidrar till ett mer effektivt arbete.

Målen fokuserar även på att attrahera och behålla kompetenta medarbetare genom investeringar i personalens utveckling och välbefinnande. Detta stärker organisationens kapacitet att leverera högkvalitativa tjänster. Genom att skapa en positiv arbetsmiljö där medarbetare kan växa och trivas, bidrar vi till en mer engagerad och produktiv arbetsstyrka

Genom att integrera dessa organisatoriska mål med finansiella aspekter bidrar vi till att bygga en stark och hållbar kommun. Detta säkerställer att vi inte bara kan möta dagens utmaningar, utan också är väl förberedda för framtiden.

Målområde: Finansiella mål

I Askersunds kommun, precis som i övriga kommuner och regioner, styrs den ekonomiska förvaltningen av kommunallagen och lagen om kommunal bokföring och redovisning. Dessa lagar syftar till att uppnå god ekonomisk hushållning, ett viktigt begrepp som ska genomsyra kommunens budgetarbete och långsiktiga ekonomiska planering. Lagstiftningen är huvudsakligen utformad som en ramlag med få detaljregler, vilket ger utrymme för lokala anpassningar men samtidigt kräver en skärpt och tydlig ekonomistyrning.

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning i Askersunds kommun:

- **Budget och balanskrav**
Askersunds kommuns budget ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna, vilket är i enlighet med balanskravet. Endast under synnerliga skäl kan avvikelser från detta krav godtas.
- **Finansiella mål**
Kommunfullmäktige ska fastställa finansiella mål av betydelse för god ekonomisk hushållning. Dessa mål är avgörande för att säkerställa en hållbar ekonomisk utveckling och utgör en viktig del av kommunens långsiktiga ekonomiska planering.
- **Verksamhetsmål och riktlinjer**
Förutom finansiella mål ska kommunen även sätta upp mål och riktlinjer för verksamheten som syftar till att uppnå god ekonomisk hushållning. Dessa mål hjälper till att styra verksamheten och säkerställer att den bedrivs effektivt och ändamålsenligt.
- **Åtgärder vid negativt resultat**
Om kostnaderna överstiger intäkterna ska Askersunds kommun återställa det negativa resultatet inom tre år, enligt lagens krav. Fullmäktige ska då anta en åtgärdsplan som beskriver hur detta återställande ska ske. Om det finns synnerliga skäl kan fullmäktige besluta att reglering av det negativa resultatet inte behöver genomföras.
- **Ingen laglighetsprövning av budgetbeslut**
Kommunens budgetbeslut, inklusive beslut om att inte reglera ett negativt resultat, kan inte laglighetsprövas. Det innebär att dessa beslut inte kan överklagas, även om formella aspekter av beslutet fortsatt kan granskas.
- **Uppföljning i förvaltningsberättelsen**
I kommunens förvaltningsberättelse ska en utvärdering göras av om målen för god ekonomisk hushållning har uppnåtts. Detta är en viktig del av kommunens redovisning och ger fullmäktige och invånarna en bild av hur väl den ekonomiska styrningen fungerar.
- **Revision och kontroll**
Revisorerna i Askersunds kommun ska granska och bedöma om resultatet i delårsrapporter och årsbokslut överensstämmer med de mål som fullmäktige beslutat. Deras skriftliga bedömning ska bifogas både delårsrapporten och årsbokslutet, vilket säkerställer en tydlig kontroll och uppföljning av kommunens ekonomiska förvaltning.

Enligt kommunallagen ska alla kommuner bedriva sin verksamhet med god ekonomisk hushållning. Fullmäktige ansvarar för att fastställa riktlinjer för detta, både ur ett verksamhetsperspektiv och ett finansiellt perspektiv. Lagstiftningen, inklusive lagen om kommunal bokföring och redovisning, kräver

att förvaltningsberättelsen utvärderar om dessa mål och riktlinjer har uppfyllts. I budgeten måste de finansiella mål som är relevanta för god ekonomisk hushållning anges. Lagen ger kommunerna ett visst handlingsutrymme genom att fungera som en ramlag, utan alltför många detaljerade regleringar.

För att fastställa vad som utgör god ekonomisk hushållning för Askersunds kommun är det nödvändigt att ha en god förståelse för både nuvarande ekonomisk situation och framtida prognoser. Här bör man även beakta eventuella risker som kan påverka kommunens ekonomi under de kommande åren, särskilt när det gäller skuldnivåer och ränterisker. Baserat på dessa faktorer kan politiska beslut fattas kring vilka finansiella mål som ska gälla både på kort och lång sikt, samtidigt som man tar hänsyn till de övergripande verksamhetsmålen och framtida utvecklingsplaner. Ekonomisk hushållning innebär att hitta en balans mellan verksamhetsbehov och ekonomiska resurser, både i nutid och över tid.

Grundantaganden för god ekonomisk hushållning i Askersunds kommun

Generationsperspektivet

Ett grundläggande antagande för Askersunds kommun är att varje generation ska bära sina egna kostnader. Detta innebär att dagens generation inte ska övervältra kostnader på framtida generationer. Kommunens löpande verksamhet bör därför normalt sett inte finansieras med lån. Samtidigt ska nuvarande generation inte heller betala för framtida förbrukning. Detta perspektiv är viktigt för att bibehålla en sund och hållbar kommunal ekonomi över tid. Den demografiska utvecklingen, som påverkar skatteintäkterna, måste också beaktas, då en minskning i den arbetsföra befolkningen ställer krav på effektiviseringar och eventuellt kvalitetsjusteringar för att bibehålla balans.

Verksamhetsfokus

Askersunds kommun ansvarar för en stor del av den lokala samhällsservicen, exempelvis skola, äldreomsorg och socialtjänst. Målet är att skapa en så effektiv och ändamålsenlig verksamhet som möjligt med de skattemedel som finns tillgängliga. Den ekonomiska styrningen måste därför stödja verksamhetens långsiktiga behov och inte begränsa dess möjligheter. Eftersom kostnader kan vara trögörliga nedåt och intäkter varierar över tid, är det viktigt att skapa ekonomisk stabilitet genom en långsiktig planering som sträcker sig bortom enskilda budgetår. Detta möjliggör för kommunen att hantera variationer i intäkter och utgifter på ett mer hållbart sätt.

Finansiella mål som politisk bedömning

De finansiella målen för Askersunds kommun bestäms utifrån en politisk bedömning. Dessa mål är en avvägning mellan historiska resultat, framtida ekonomiska prognoser och bedömda risker. Varje beslut om finansiella mål har en alternativkostnad, som kan påverka möjligheterna att genomföra vissa verksamheter eller politiska satsningar. Därför är det kommunens politiska uppdrag att noggrant balansera nyttan av finansiella mål med behovet av att tillhandahålla en hög kvalitet i verksamheten.

Transparens och medborgarperspektiv

Eftersom Askersunds kommun till största delen finansieras av skattemedel, är det centralt att kommunens verksamhet bedrivs med största möjliga effektivitet och invånarfokus. Målet är att maximera nyttan av skattemedlen och säkerställa att medborgarna får största möjliga värde för sina skattepengar. För att garantera insyn och ansvarstagande är det viktigt att budgetprocessen är transparent och tydlig för medborgarna, särskilt i samband med val då de kan utkräva ansvar från sina politiska företrädare.

Strategiska finansiella mål

Strategiskt mål 8	Askersunds kommun ska ha en resultatnivå som motsvarar god ekonomisk hushållning.
Källa	Ekonomiavdelningens uppföljning av uppgifter från ekonomisystemet.
Målprecisering	Askersunds kommun ska 2026 ha en resultatnivå som motsvarar 2 % av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag. De därpå följande åren ska resultatet vara 3,6 %, 3,8 % och 3,6 %

Strategiskt mål 9	Askersunds kommun ska ha en självfinansieringsgrad av investeringar som motsvarar god ekonomisk hushållning.
Källa	Ekonomiavdelningens uppföljning av uppgifter från ekonomisystemet.
Målprecisering	Självfinansieringsgraden av investeringar för skattekollektivet ska inte understiga vad som planeras i budgeten.

Indikatorer

Indikatorer/källa/mått
• Avvikelse för prognosticerat helårsutfall mot årsbudget, egen beräkning. mnkr • Prognosticerad självfinansieringsgrad av investeringar, investeringsredovisning i Unit4, procent • Skuldsättningsgrad (skulder/eget kapital), balansräkningen i Unit4, procent • Soliditet (eget kapital/balansomslutning), balansräkningen i Unit4, procent • Upparbetad upplåning i förhållande till planerad upplåning, balansräkningen i Unit4, procent • Upparbetad amortering i förhållande till planerad amortering, balansräkningen i Unit4, procent • Upparbetade investeringar i förhållande till långfristiga skulder, investeringsredovisningen i Unit4, procent • Upparbetade investeringar i förhållande till planerade investeringar, investeringsredovisningen i Unit4, procent • Nettokostnadsavvikelse, Kolada, mnkr alt. procent

Målområde: Organisatoriska mål

De organisatoriska målen spelar en central roll i Askersunds kommuns arbete för att skapa en arbetsplats där både effektivitet och trivsel står i fokus. Genom att rikta insatser mot hur resurser organiseras och hur arbetsmiljön utvecklas, läggs grunden för att bygga en stark och hållbar organisation. Dessa mål handlar inte bara om att optimera processer och strukturer, utan också om att forma en arbetskultur som främjar innovation, digitalisering, samarbete och engagemang. Medarbetarnas välbefinnande och kompetensutveckling står i centrum för att säkerställa att kommunen kan möta både nuvarande och framtida utmaningar på ett hållbart och framgångsrikt sätt.

Askersunds kommun strävar efter att vara en attraktiv arbetsgivare genom att investera i sina medarbetare och främja en kultur av delaktighet och ansvar. Särskilt fokus läggs på att attrahera, behålla och utveckla kompetenta medarbetare, samt att kontinuerligt förbättra arbetsmiljön. I kombination med att digitalisering och innovation får en framträdande plats i utvecklingen av arbetsprocesser, skapas en dynamisk arbetsplats där medarbetare kan växa, och där effektiviteten höjs till förmån för både kommunen som arbetsgivare och våra invånare.

Inom målområdet organisatoriska mål är även förtroendet för kommunens verksamhet i form av politikerns ansvarstagande, processernas transparens och politikerns och tjänstepersoners bemötande av omvärlden centrala för att nå bra resultat i kommunens arbete med en god service till sina invånare.

Strategiska organisatoriska mål

Strategiskt mål 10	Askersunds kommun ska år 2030 vara bland de 25 % av landets kommuner som våra medarbetare värderar högst avseende hållbart medarbetarengagemang (HME)
Källa	Kolada/SKR
Målprecisering	Målet är att kontinuerligt mäta och följa upp medarbetarengagemanget inom organisationen, med fokus på tre huvudaspekter: motivation, ledarskap och styrning. För att uppnå detta genomförs HME-enkäten årligen, och resultaten ska analyseras och jämföras med andra kommuner och regioner via Kolada. Framstegen mäts genom: 1. Motivation – Ökning i positiva svar om meningsfullhet, lärande och arbetstillfredsställelse. 2. Ledarskap – Förbättrade betyg i chefers uppskattning, förtroende och ansvarsfördelning. 3. Styrning – Förbättrad förståelse och uppföljning av arbetsplatsens mål samt medvetenhet om förväntningar. Mätresultaten rapporteras regelbundet till ledningen och används som underlag för arbetsgivarpolitiska beslut. Ett medelvärde beräknas jämföras med samtliga kommuner för att mäta målets uppfyllnad.

Strategiskt mål 11	Askersunds kommun ska år 2030 vara bland de 25 % av landets kommuner där invånarna har störst förtroende för kommunens verksamhet.
Källa	SCB:s medborgarundersökning
Målprecisering	Ett medelvärde beräknas jämförs med samtliga kommuner på följande frågor: Förtroende Upplever du att: • Kommunens politiker arbetar för kommunens bästa? • Kommunens politiker är ansvarstagande? • Kommunens politiker är lyhörda till invånarnas tankar och idéer kring kommunen och dess verksamheter? • Kommunens anställda arbetar för kommunens bästa? • Politiska beslut som fattas i kommunen är genomtänkta och genomarbetade? • Det finns en transparens i hur politiska beslut fattas i kommunen? • Kommunens verksamheter är fria från korruption? Allmänt sett, hur stort förtroende har du för: • Kommunens politiker?

Strategiskt mål 12	Askersunds kommun ska år 2030 tillhöra de 25 % av landets kommuner där invånarna upplever det mest positiva bemötandet från tjänstepersoner och politiker.
Källa	SCB:s medborgarundersökning
Målprecisering	Ett medelvärde beräknas jämförs med samtliga kommuner på följande frågor: Bemötande • Vid den senaste kontakten med tjänstepersonen, hur blev du bemött? • Vid den senaste kontakten med politikern, hur blev du bemött? • Hur tycker du att det fungerar att få svar på dina frågor om kommunen och dess verksamheter?

Indikatorer

Indikator/källa/mått
• Total sjukfrånvaro av den överenskomna arbetstiden, samtlig personal, Personec, procent • Långtidssjukskrivningar, del av total sjukfrånvaro, samtlig personal, Personec, procent

- Korttidssjukskrivningar, del av total sjukfrånvaro, samtlig personal, Personec, procent
- Medarbetare/chef, årligen, Personec, antal
- Frisknärvaro samtlig personal, Personec, procent
- Övertid/mertid, Personec, timmar
- Årsarbetare, årligen, Personec, antal
- Personalomsättning chefer, Personec, procent
- Personalomsättning, Personec, procent
- Samlat HME-resultat, SKR:s enkät, index

Budget

Budgetregler

Driftbudgeten

Anslagsbindningen för driftbudgeten skall vara knuten till nämnd/styrelsenivå.

Nämnden/styrelsen ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige fastställer i budgeten. Samt att nämndens budget ska vara i balans och finansierad.

Nämnderna medges rätt att besluta om omdisponering av budgeterade medel (kostnader såväl som intäkter) i driftbudgeten inom hela sitt verksamhetsområde. Beslut om omdisponering skall anmälas till kommunstyrelsen. Övrig omdisponering beslutas av kommunfullmäktige.

Investeringsbudgeten

Utförande av investeringsprojekt ska ske efter kommunfullmäktiges intentioner. Kommunfullmäktige beslutar om en övergripande investeringsbudget som fastställer den totala investeringsramen samt fördelningen på investeringstyp. Investeringstyperna omfattar strategiska investeringar, reinvesteringar lokaler, utvecklingsprojekt, övriga investeringar, reinvesteringar nämnder samt investeringar i VA-kollektiv. Varje investeringstyp innehåller verksamhetsområden där fullmäktige beslutar om ansvarsfördelning per nämnd.

Nämnderna beslutar om upprättande av investeringsprojekt inom de av fullmäktige beslutade ramarna. Nämnderna beslutar om ansvarsfördelning inom nämnd. Nämnderna beslutar om tilläggs- och ombudgetering inom beslutad investeringsram för respektive verksamhetsområde. Beslut om omdisponering skall anmälas till kommunfullmäktige.

Vid prognostiserad avvikelse behöver beslut om tilläggs- eller ombudgetering endast göras om avvikelsen bedöms vara mer än 5 %.

Innan projektbeslut i nämnd/styrelse av ny byggnad till en kostnad av mer än 100 prisbasbelopp, ska kommunfullmäktige ta ställning till investeringen.

Uppföljning

Delårsrapport skall upprättas efter åtta månader. Delårsrapporten utformas i enlighet med kapitel 9 § 1-3 i redovisningslagen och god redovisningssed. Budgetuppföljningsrapport som är godkänd av nämnd eller nämnds arbetsutskott lämnas till kommunstyrelsen efter tre och åtta månader. Därutöver upprättar kommunstyrelsens ekonomiavdelning en översiktlig månatlig ekonomisk uppföljning efter maj och oktober.

Större händelser som påverkar nämnds ekonomiska förutsättningar ska rapporteras till kommunstyrelsen tillsammans med en redovisning av åtgärder som kan minska ett underskott.

För årsbokslut och delårsbokslut upprättas särskilda instruktioner. I årsbokslutet redovisas kommunens ekonomi samt följer upp de politiskt beslutade programmen.

Budget och resursfördelning

Flera faktorer påverkar budgetarbetet i Askersunds kommun - och de hänger nära samman.

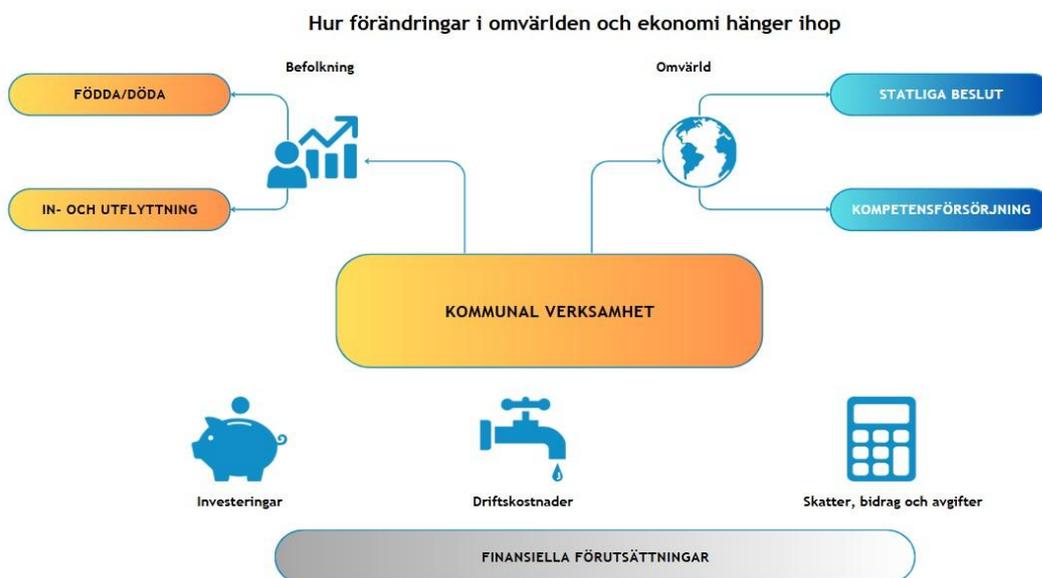
Befolkningsutvecklingen är en grundläggande förutsättning, både när det gäller invånarnas antal och åldersfördelning inom olika delar av kommunen. Det påverkar behovet av kommunal service, som förskola, skola, vård och omsorg, men också gator, parker och annan samhällsservice.

Befolkningen förändras genom födselar, dödsfall samt in- och utflyttning, vilket sammantaget skapar nya förutsättningar för verksamheterna.

Skatteintäkter, statsbidrag och avgifter är de främsta intäktskällorna för kommunen, och dessa påverkas i hög grad av hur befolkningen utvecklas. Det kommunala utjämningsystemet är ytterligare en del som styr resurstilldelningen. Samtidigt påverkas Askersunds kommun av beslut på nationell nivå, till exempel förändringar i statsbidrag, lagstiftning eller hur utjämningsystemen är utformade.

Omvärldsläget har också stor betydelse. Exempelvis påverkar kompetensförsörjningen hela den kommunala organisationen – både tillgången till personal och kostnaden för att bedriva verksamhet. Globala händelser, som krig eller ekonomiska svängningar, påverkar bostadsbyggande, skatteintäkter, inflyttning och människors framtidstro, vilket i sin tur kan påverka födelsetalen.

För att bedriva och utveckla verksamhet krävs även investeringar – till exempel i lokaler, infrastruktur och digitala lösningar. Dessa investeringar skapar framtida driftskostnader, vilket är viktigt att väga in i det långsiktiga budgetarbetet. Sammantaget påverkar intäkter, driftskostnader och investeringar kommunens finansiella förutsättningar, vilket ställer krav på helhetssyn och god planering.

En sammanställning av finansiering och nämndsanslag redovisas i tabellen nedan. En redogörelse över justeringar av nämndernas ramberäkningar finns på efterföljande sidor.

Budgeten utgår från SKR:s skatteunderlagsprognos som presenterades 29 april. Prognosen omfattar även statsbidrag för mellankommunal utjämning. Vidare bygger budgeten på ett antagande att Askersunds kommun den 1 november 2025 kommer ha ett befolkningstal på 11 488 personer. 28 februari var befolkningen i Askersund 11 455 personer.

De ekonomiska förutsättningarna utgår från det utrymme som skapas på finansförvaltningen (se tabell nedan).

Finansförvaltningen

Budget och resursfördelning	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Finansförvaltning					
<i>Skatteintäkter</i>	657 082	678 879	707 189	737 001	770 471
<i>Statsbidrag</i>	196 392	201 095	206 656	214 399	220 336
<i>Pensioner</i>	-54 054	-52 000	-52 500	-55 900	-56 200
<i>Interna pensionskostnader</i>	35 744	36 700	37 700	38 000	40 000
<i>Avskrivningar exkl VA</i>	-58 328	-55 800	-55 200	-54 500	-55 000
<i>Finansiella intäkter</i>	6 500	6 500	6 500	6 500	6 500
<i>intäkter MIV</i>	1 500	1 500	1 500	1 000	500
<i>Finansiella kostnader</i>	-31 000	-29 000	-27 000	-25 000	-23 000
<i>Oförutsedda händelser</i>	-600	-600	-600	-6 000	-27 000
<i>Lönerevision 3,5%, 3,5%, 3,5%, 3,5%</i>	-10 116	-30 603	-49 868	-69 278	-88 500
<i>Hysesuppräkning 3%</i>		-2 100	-4 200	-6 500	-8 200
<i>Internränta avgiftskollektivet</i>	5 160	4 100	3 750	3 500	3 500
<i>Effektiviseringskrav</i>			3 000		
Anslag finansförvaltningen	748 280	758 671	776 927	783 222	783 407
Folkmängd 1/11 året innan (250228 11 455)	<i>11 471</i>	11 488	11 500	11 510	11 520

I nästa tabell redovisas kommunfullmäktiges anslag till nämndernas budgetramar. Ramarna utgår från 2025 årsbudgetramar samt de satsningar och effektiviseringskrav som redovisas i nedre delen av tabellen.

Kommunfullmäktiges resursfördelning

Fokus de närmaste åren måste ligga på att minska kostnaderna och få en ekonomi i balans. Samtidigt måste verksamheterna fungera och ge god service till våra kommuninvånare.

Socialnämnden får en ramförstärkning på 8 400 tkr. Övriga nämnder får effektiviseringskrav på 1,9 %. Det är ett tufft budskap till nämnderna men är ett måste för att kunna återställa underskotten från 2023 och 2024 på de tre år som kommunallagen kräver. Detta gör att vi har kunnat minska ett ospecificerat effektiviseringskrav 2027 på 5,5 miljoner (som finns i styrande partiers budget) till 3 miljoner. Vi vill inte skjuta problemen på framtiden.

Budget och resursfördelning	<i>Budget 2025</i>	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
<i>Kommunstyrelsen</i>	-113 951	-117 349	-120 349	-123 430	-126 607
<i>Socialnämnden</i>	-305 995	-304 589	-303 209	-301 859	-298 139
<i>Barn- och utbildningsnämnden</i>	-215 036	-213 631	-213 728	-213 828	-213 933
<i>Kultur- och tekniknämnden</i>	-98 885	-99 355	-100 200	-101 075	-101 985
<i>varav Tekniska, skatt</i>	-76 358	-76 912	-77 757	-78 632	-79 542
<i>varav Kultur, evenemang, fritid</i>	-22 527	-22 443	-22 443	-22 443	-22 443
<i>Sydnärkes miljö- och byggnämnd</i>	-6 602	-6 584	-6 781	-6 984	-6 983
Anslag nämnder summa	-740 469	-741 508	-744 267	-747 176	-747 647

Förändringar i nämndernas ramar ovan	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
SN ramförstärkning	8 400	6 400	4 400	0
KS allmänt effektiviseringskrav -1,9%	-2 362	-2 362	-2 362	-2 362
BOU allmänt effektiviseringskrav -1,9%	-4 212	-4 212	-4 212	-4 212
KOT, tf allmänt effektiviseringskrav -1,9%	-1 584	-1 584	-1 584	-1 584
KOT, kef allmänt effektiviseringskrav -1,9%	-457	-457	-457	-457
Minskad extern hyreskostnad förskolor	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Minskad investeringsbudget ger lägre avskrivningar	-1 200	-1 800	-2 500	-2 700

Plan för återställande av resultat enligt kommunallagens balanskrav

Balanskravet innebär att vid upprättandet av budget ska intäkterna överstiga kostnaderna. Om underskott ändå uppstår ska det negativa resultatet balanseras med motsvarande överskott under de närmast följande tre åren. Resultatet för 2026 budgeteras till 17 163 tkr. Det motsvarar en resultatnivå på 2 % av skatter, statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.

Mkr	2025	2026	2027	summa
Att återställa från 2023 års resultat	3,0	11,9		14,9
Att återställa från 2024 års prognosticerade resultat	4,8	3,8	33,8	42,4
Totalt att återställa	7,8	15,7	33,8	57,3
Resultat enligt Budget 2026 med plan 2027-2029	7,8	17,2	32,7	57,6

För att kunna återställa underskotten från 2023 och 2024 samt kunna amortera av på kommunens låneskuld, bör resultatnivån vara minst 2 %. Detta har vi tagit fasta på i vår budget och vårt resultat är därför 2 %.

Resultatnivå

Budget och resursfördelning	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Resultat, tkr	7 811	17 163	32 660	36 046	35 760
Resultatnivå, %	0,9%	2,0%	3,6%	3,8%	3,6%

Nämndernas ramar

De större investeringarna under förra planperioden innebär att avskrivningarna tar en stor del av driftsekonomin i anspråk. För att säkerställa att vi har utrymme i budgeten för avskrivningarna krävs att nämnderna arbetar aktivt med att kostnaderna för verksamheterna inte får öka mer än det som volymförändring av kommunal kärnverksamhet ger upphov till. Vidare behöver nämnderna fortsätta arbeta med att effektivisera verksamheterna.

Det innebär även fortsättningsvis att nämnderna kontinuerligt behöver följa upp den egna verksamheten och säkerställa att arbetet drivs med tydlig ekonomistyrning och god kvalitet och är kopplat till volym.

Alla nämnder är kompenserade för löneökningar, hyresökningar och prisökningar. Det råder dock stor osäkerhet om prisutvecklingen vilket innebär att kompensationen eventuellt inte täcker de ökade kostnaderna inom alla områden.

En stor del av vår budget går till de samarbeten vi har med andra kommuner i Sydnärke och länet. Att ha god framförhållning för det gemensamma arbetet med andra kommuner är nödvändigt för att vi ska kunna planera för de förändringar som varje verksamhet behöver anpassa sig till.

Arbetet med strukturen för budgetplanering av samarbetena har förbättrats de senaste åren. Arbetet behöver fortsatt utvecklas så att vi kan planera och säkra en långsiktigt hållbar ekonomi för kommunen och de verksamheter vi samarbetar med andra kommuner om.

I nämndernas ramar ingår kompensation för prisökningar enligt nedanstående tabell.

Prisuppräkn, tkr	2025	2026	2027	2028	2029
SOC	586	594	620	650	680
KOT	803	814	845	875	910
BOU	90	94	97	100	105
KS	35	36	38	40	44
Summa	1 514	1 538	1 600	1 665	1 739

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har ett stort ansvar för kommunen i sitt uppdrag att säkerställa goda förutsättningar för övriga nämnder att utföra sina välfärdsuppdrag. Kommunstyrelsen har även uppsiktsplikt över övriga nämnder. Vidare ansvarar kommunstyrelsen för fastighetsfrågor, samhällsplanering, näringslivsfrågor inklusive turism, arbetsmarknadsenheten, civilförsvaret och brottsförebyggande arbete samt de båda råden Kommunala pensionärsrådet och Rådet för funktionshinderfrågor.

Största budgetposterna är gymnasieskola, vuxenutbildning samt skolskjuts och färdtjänst.

Kommunstyrelsen får ett effektiviseringskrav på 1,9 % vilket motsvarar 2 362 tkr vilket ligger kvar över den fortsatta planeringsperioden.

Vid sidan av arbetet med ekonomin får vi inte glömma bort att jobba med det som gör kommunen unik. Till exempel har Askersunds stad fortfarande en levande stadskärna med butiker med ett varierat utbud. Det gör att besökare från grannkommuner gärna åker till Askersund för sina inköp. Den lokala handeln är ett kitt i samhället. Det bidrar till ökad service för de som bor här, det lockar turister och skapar arbetstillfällen och skatteintäkter. Kommunens arbete med turism och för företagare är viktigt. Turiststrategens arbete saknas.

Turiststrategen är viktig att få tillbaka så snart ekonomin tillåter. Framför allt med tanke på arbetet mot näringslivet som ingår i turiststrategens arbetsuppgifter och särskilt arbetet med föreningen för företagare som heter Askersund i centrum.

Kommunstyrelsen	<i>Budget 2025</i>	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
	-115 858	-119 711	-122 711	-125 792	-128 969
Effektiviseringskrav 1,9 %	1 907	2 362	2 362	2 362	2 362
Ram	-113 951	-117 349	-120 349	-123 430	-126 607

Den största delen av kommunstyrelsens budgetram är kopplad till de samarbeten vi har med andra kommuner. Tabellen nedan redovisar budget för respektive gemensam verksamhet. En generell uppräknings på 3 % av budgetramen är gjord för samarbetena, om inget annat anges.

Samverkan	2025	2026	2027	2028	2029
nerikes brandkår	7 107	7 388	7 620	7 848	8 084
lönenämnden	2 764	2 847	2 932	3 020	3 111
överförmyndarnämnden	1 021	1 083	1 115	1 149	1 183
syd-IT	11 613	12 120	12 484	12 858	13 244
SUF	72 090	74 974	77 223	79 539	81 926
Tot	94 595	98 412	101 374	104 415	107 548

Socialnämnden

Socialnämnden ansvarar för äldreomsorg, åtgärder kopplade till lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, samt individ- och familjeomsorg.

Socialnämnden får utöver prisuppräknningar ett tillskott på 8 400 tkr från 2026 för att bättre motsvara de faktiska kostnaderna. Tillskottet sjunker därefter med 2 000 tkr per år då en översyn av arbetet pågår.

För att komma till rätta med kostnader måste man parallellt jobba med arbetsmiljö och sjukskrivningar. Man får inte stirra sig blind på effektiviseringar utan ha två spår igång samtidigt. När det gäller sjukskrivningstalen så finns det mycket att hämta. Dels för arbetsmiljön men dels också i pengar. De hänger ihop. Lägre sjukskrivningstal innebär lägre kostnader för kommunen och samtidigt en bättre arbetsmiljö för våra medarbetare. Sjukskrivningarna är mycket höga i hela förvaltningen men på sina håll är sjukskrivningarna oacceptabelt höga.

Det är viktigt att fortsätta jobba proaktivt med friskvård och förebyggande arbete för att äldre människor ska vara så friska och självständiga som möjligt så länge som möjligt.

Enligt tidigare fullmäktigebeslut ska vårdpersonal få skor. Det är anmärkningsvärt att beslutet ännu inte verkställts fullt ut. Det måste göras.

Socialnämnden	<i>Budget 2025</i>	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
	-295 595	-296 189	-296 809	-297 459	-298 139
Ramförstärkning	-10 400	-8 400	-6 400	-4 400	0
Ram	-305 995	-304 589	-303 209	-301 859	-298 139

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för förskola, grundskola, anpassad grundskola och fritidshem samt KAA, Kommunala aktivitetsansvaret. Verksamheten är till största delen styrd av lagar och timplaner.

Barn och utbildningsnämnden har ett av kommunfullmäktiges viktigaste uppdrag. Att ge omsorg och utbildning till våra barn och ungdomar. Skolan ska kompensera så att alla barn ges förutsättningar att nå så långt de kan i sin utbildning.

En god arbetsmiljö för alla som finns i skolan bidrar i hög grad för förutsättningarna att lyckas. Vi måste våga hålla i satsningar på till exempel specialpedagoger i förskolan och speciallärare i grundskolan. Den Anpassade Grundskolan kommer alltid vara en självklar del i Askersund kommuns skola. Genom att eleverna är behöriga till gymnasiet minskas kostnaderna till SUF, Sydnärkes utbildningsförbund.

Skolan har under en lång tid präglats av snabba politiska beslut. Vi måste ge skolan en studiero där kompetensen bland vår personal verkligen får möjlighet att verka. Politikens dialog med verksamheten är avgörande för ett fullgott resultat med måluppfyllelsen, både i analysen och genomförandet.

Förutom ett effektiviseringskrav på 1,9 % vilket motsvarar 4 212 tkr får nämnden en minskad hyresbudget på 2 mkr från och med 2026 då förskolan lämnar de externt hyrda lokalerna i Kristinagården och Repslagaren.

Barn- och utbildningsnämnden	<i>Budget 2025</i>	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
	-219 749	-219 843	-219 940	-220 040	-220 145
Effektiviseringskrav 1,9 %	3 713	4 212	4 212	4 212	4 212
Minskad externhyra förskola	1 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Ram	-215 036	-213 631	-213 728	-213 828	-213 933

Kultur- och tekniknämnden

Kultur- och tekniknämnden ansvarar för flera verksamheter som kan delas upp i olika områden. Den tekniska verksamheten omfattar, park, gator, vägar, vatten och avlopp. Serviceverksamheten omfattar servicevaktmästare, kost och städ. Kultur och fritid omfattar kultur, bibliotek, ungas fritid, och kulturskola.

Gata/park är en väl fungerande verksamhet med bra kunnig personal och en självklar del av kommunen. Det finns inget som pekar på att man minskar kostnaderna genom att sälja ut den.

Samarbetet i Bergslagsbibblan är nu genomfört. Det är ett exempel på samarbeten som är bra för vår kommun. Barns läsning och fritid behöver prioriteras. Det leder till att de mår bättre och presterar bättre i skolan. Det är även viktigt med äldres fritid. Med förebyggande arbete ökar folkhälsan.

Tekniska förvaltningen behöver söka samarbeten inom vissa områden för att säkerställa hög kompetens. Det minskar också sårbarheten och kan spara pengar.

Kultur- och tekniknämnden får som de övriga nämnderna ett effektiviseringskrav på 1,9 %. För tekniska förvaltningen motsvarar det 1 584 tkr och för kultur, evenemang och fritid 457 tkr. Tillsammans blir det 2 041 tkr.

Kultur- och tekniknämnden	<i>Budget 2025</i>	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
	-100 582	-101 396	-102 241	-103 116	-104 026
Effektiviseringskrav 1,9 %	1 697	2 041	2 041	2 041	2 041
Ram	-98 885	-99 355	-100 200	-101 075	-101 985

Sydnärkes miljö- och byggnämnd

Sydnärkes miljö- och byggnämnd är gemensam för Askersunds kommun, Laxå kommun och Lekebergs kommun. Nämnden har sitt säte i Askersunds kommun. Nämnden ansvarar för beslut och handläggning av ärenden kopplat till plan- och bygglagen och miljöbalken. Nämndens förvaltning arbetar strategiskt åt respektive kommun med detaljplaneläggning, exploateringsfrågor, lantmäteri-frågor och tillsyn, kartor. Förvaltningen arbetar således åt tre kommunstyrelser och en nämnd.

Service till medborgarna behöver fortsätta öka. Handläggningstider måste kortas.

Ramen för miljö- och byggnämnden räknas upp med 3 % enligt i överenskommelse med övriga kommuner.

Sydnärkes bygg- och miljönämnd	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
	-6 392	-6 584	-6 781	-6 984	-6 983
Ram	-6 392	-6 584	-6 781	-6 984	-6 983

Nämndernas uppdrag

Kommunfullmäktige fastställer budget och mål 2026 med plan 2027–2029 som är kommunens främsta styrdokument. Vision, målområden och strategiska mål för Askersunds kommun gäller hela kommunorganisationen. I budgeten fastställs ekonomiska ramar för drift och investeringar för nämnderna.

Varje nämnd ska ta fram en uppdragsplan som uttrycker den politiska ambitionen för respektive nämnds verksamhetsområde. De ska utgå från fullmäktiges beslutade målområden, strategiska mål och tilldelade resurser. Uppdragsplanerna inkluderar uppdrag som ska vara möjliga att följa upp. Uppdragsplanen beslutas av ansvarig nämnd och utgör ett väsentligt styrdokument.

Nämnderna och deras förvaltningar ska även förhålla sig till övriga styrdokument som ingår i kommunens styrmodell för att kommunfullmäktiges mål ska uppfyllas. Nämnderna ska prioritera sitt arbete inom de ekonomiska ramar som tilldelats. Nämnderna ska säkerställa god planeringsförmåga och strategiskt arbeta med möjligheter och behov för de egna verksamheterna de kommande åren.

Nämnderna ska vara aktiva och delaktiga i budgetarbetet genom att i samband med beslut om uppdragsplan ta fram det underlag som behövs för budgetberedning och kommande beslut om budget i kommunfullmäktige. Nämndens arbete ska präglas av långsiktighet och god framförhållning.

Nämnderna ska i delårsbokslut och årsbokslut utöver ekonomisk redovisning, redovisa måluppfyllelse via indikatorer.

Investeringsbudget

Beslut om investeringsbudgeten i kommunfullmäktige sker på ramnivå för investeringsområden enligt tabell nedan. Det betyder att kommunfullmäktige fastställer volymen av investeringarna per investeringsområde. Respektive nämnd är ansvarig för beslut om projektbeslut inom respektive ansvarsområde. Ansvarig nämnd står angiven för respektive investeringsområde i texten under tabellen.

Under planperioden finns inga planerade investeringar. Dock är det viktigt att jobba med underhåll enligt reinvesteringsplanen.

För reinvesteringar, utvecklingsprojekt och övriga investeringar ska det tas fram planer som kontinuerligt uppdateras, som hanteras av respektive ansvarig nämnd. Planerna behövs som underlag för ett strukturerat arbete med investeringsbudgeten. Inför varje projektbeslut ska det finnas väl underbyggda beslutsunderlag.

Investeringar skattekollektivet

Investeringsvolymen för skattekollektivet uppgår för 2026 till drygt 18 miljoner kronor.

Investeringsbudget	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Strategiska investeringar lokaler	1 200	0	0	0	0	0
Reinvesteringar lokaler	6 000	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000
Utvecklingsprojekt	2 650	1 800	2 500	1 800	1 800	1 500
<i>Gata, mark och park</i>	1 650	800	1 500	800	800	500
<i>Exploatering bostäder</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Fastighetsförvärv</i>	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Övriga investeringar	450	350	200	100	100	100
Reinvesteringar nämnder	14 884	7 854	8 455	7 075	7 175	8 325
<i>KS</i>	2 844	244	200	200	200	200
<i>BOU</i>	2 670	1 170	1 170	1 170	1 170	1 170
<i>SOC</i>	2 220	2 340	2 355	2 355	2 355	2 355
<i>KoT</i>	7 150	4 100	4 730	3 350	3 450	4 600
Summa skattekollektivet	25 184	18 004	19 155	16 975	17 075	17 925

Strategiska investeringar lokaler (KS)

Förskola och skola

Inga investeringar är planerade under planperioden.

Vård och omsorg

Inga investeringar är planerade under planperioden.

Övriga lokaler

Inga investeringar är planerade under planperioden.

Reinvesteringar lokaler (KS)

- Investeringar enligt reinvesteringsplan

Inför varje budgetår revideras reinvesteringsplan som omfattar alla kommunens fastigheter. Endast reinvesteringar som är absolut nödvändiga för att en funktionell verksamhet ska kunna utföras kan genomföras de kommande åren. Prioriteringar av investeringar inom investeringsramen görs av kommunstyrelsen.

Utvecklingsprojekt

- Fritids- och idrottsanläggningar

Inga investeringar i fritids- och idrottsanläggningar är planerade under planperioden.

Gata, mark och park (KoT)

Anslaget ska användas för utveckling av lek- och badplatser och rekreationsområden. Posten ska även användas till projekt för att skapa säkrare skolvägar.

Exploatering bostäder (KS)

Posten påverkar inte resultatet utan finansieras av försäljning av mark eller tomter. I budget och plan finns medel för genomförande av förstudier för kommande projekt.

Fastighetsförvärv (KS)

Post för inköp av fastigheter av strategisk vikt.

Övriga investeringar

- IT-teknik inom äldreomsorg (SOC). Investeringsposten är årlig och kan användas för tekniska innovationer inom vården i syfte att öka välmående och minska behov av t ex lugnande mediciner. Initiativ till investeringar ska kunna tas av respektive arbetsplats eller enhet.
- Inventarier och IT-utrustning Sydnärkes miljö- och byggnämnd.

Reinvestering nämnder

Plan ska finnas hos respektive nämnd som redogör samt planerar för reinvesteringar på nämndnivå. Prioriteringar av reinvesteringar görs av respektive nämnd.

KS

- Inventarier Rådhuset
- Skrivare och kopiatorer

BOU

- Inventarier till förskolor och skolor

SOC

- Inventarier, fordon, system

KOT

- Asfalt Gator, vägar, GC-vägar, broar, belysning
- Anläggningar, bad- och lekplatser.
- TF fordon skattekollektivet
- Inventarier serviceavdelningen
- Inventarier scenkonst

Investeringar VA-kollektivet (KoT)

Ledningsnätet är i stort behov av reinvesteringar. Framtagna planer finns för reinvesteringar. Utbyggnad av VA-nätet beslutas av kommunfullmäktige.

VA-kollektivet	2025	2026	2027	2028	2029	2030
VA-utbyggnad	10 000	9 000	0	7 500	0	0
Reinvesteringar VA-kollektivet	28 875	27 490	29 500	22 000	22 000	22 000
Summa VA-kollektivet	38 875	36 490	29 500	29 500	22 000	22 000

VA-utbyggnad

- Nya distributionsnät och anslutningar
- Omvandlingsområden överföringsledning
- Drifeffektiviseringar överföringsledning

Reinvesteringar

- Förnyelse ledningsnät
- Vatten- och avloppsreningsverk
- Fordon

Sammanställning samtliga investeringar

För 2026 uppgår samtliga investeringar för Askersunds kommun till drygt 54 miljoner kronor.

Investeringar sammanställning	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Summa samtliga project	64 059	54 494	48 655	46 475	39 075	39 925

Resultatbudget

Resultatbudgeten visar det finansiella resultatet och förklarar hur det uppkommit. Den beskriver hur kommunen finansierat verksamheten under året (intäkter) och vilken resursförbrukning prestationerna fört med sig (kostnader).

Genom att minska de totala intäkterna med de totala kostnaderna framkommer årets resultat vilket också blir förändringen av det egna kapitalet.

Resultatbudget	<i>Budget</i>	Budget	Plan		
	2025	2026	2027	2028	2029
Verksamhetens intäkter	133 699	135 699	137 699	139 699	141 699
Verksamhetens kostnader	-896 534	-920 210	-943 184	-982 053	-1 025 246
Avskrivningar (exkl VA)	-58 328	-55 800	-55 200	-54 500	-55 000
Verksamhetens nettokostnader	-821 163	-840 311	-860 685	-896 854	-938 547
Skatteintäkter	657 082	678 879	707 189	737 001	770 471
Generella statsbidrag och utjämning	196 392	201 095	206 656	214 399	220 336
Finansiella intäkter	6 500	6 500	6 500	6 500	6 500
Finansiella kostnader	-31 000	-29 000	-27 000	-25 000	-23 000
Årets resultat	7 811	17 163	32 660	36 046	35 760
Andel av skatter och generella statsbidrag	0,9%	2,0%	3,6%	3,8%	3,6%

Budgeterad balansräkning

Den budgeterade balansräkningen beskriver kommunens finansiella ställning vid en viss tidpunkt. En ögonblicksbild som visar kommunens tillgångar och skulder. Balansbudgeten visar hur kapitalet använts (tillgångar) och hur de har skaffats fram (skulder och eget kapital). Kommunen kan i huvudsak skaffa kapital på två olika sätt, dels genom att låna pengar utifrån, dels genom att finansiera med egna medel som erhålls genom att verksamheterna har lämnat ”överskott” (eget kapital).

Budgeterad balansräkning	Budget 2026	Plan		
		2027	2028	2029
TILLGÅNGAR				
<i>Anläggningstillgångar</i>	1 838 367	1 821 822	1 803 297	1 776 372
<i>Omsättningstillgångar</i>	155 000	155 000	155 000	155 000
SUMMA	1 993 367	1 976 822	1 958 297	1 931 372
EGET KAPITAL OCH SKULDER				
<i>Eget kapital</i>	387 241	419 901	456 947	492 707
<i> Därav årets resultat</i>	17 163	32 660	36 046	35 760
<i> Därav resultatutjämningsreserv</i>	0	0	0	0
<i>Avsättningar</i>	113 115	115 799	118 483	121 167
<i>Långfristiga skulder</i>	1 319 743	1 270 457	1 215 506	1 161 051
<i>Kortfristiga skulder</i>	173 268	170 665	167 361	156 447
SUMMA	1 993 367	1 976 822	1 958 297	1 931 372
ANSVARSFÖRBINDELSER				
<i>Pensionsåtaganden</i>	179 667	171 376	171 376	171 377
<i>Borgensåtaganden</i>	826 550	826 550	826 550	826 551
<i>Övriga åtaganden</i>	2 000	2 000	2 000	2 000

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen visar på betalningsströmmarna och ska hjälpa kommunen att planera finansieringen av både driftverksamhet och investeringsverksamhet.

Kassaflödesanalys	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028	Budget 2029
Den löpande verksamheten				
Årets resultat	17 163	32 660	36 046	35 760
Av- och nedskrivningar	65 700	65 200	65 000	66 000
Förändringar i avsättningar	2 169	2 684	2 684	2 684
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	82 863	97 860	101 046	101 760
Ökning/minskning periodiserade anslutningsavgifter	2 000	2 000	2 000	2 000
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	6 000	5 000	4 000	5 000
Ökning/minskning kortfristiga skulder	-10 240	-11 720	4 031	-10 167
Kassaflöde från den löpande verksamheten	80 623	93 140	112 077	98 593
Investeringsverksamhet				
Investering i tillgångar	-54 494	-48 655	-46 475	-39 075
Försäljning av tillgångar	3 000	3 000	3 000	3 000
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-51 494	-45 655	-43 475	-36 075
Finansieringsverksamhet				
Nyupptagna lån	0	0	0	0
Amortering av skuld	-28 351	-49 286	-53 951	-54 455
förändring av långfristiga fordringar	0	0	0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-28 351	-49 286	-53 951	-54 455
Periodens kassaflöde	778	-1 801	13 651	8 063
Likvida medel vid årets början	3 810	4 588	2 787	16 438
Likvida medel vid årets slut	4 588	2 787	16 438	24 501

